

staaet, at dens Opgave fra September til nu var den at bringe Landmandsbanken betydeligt ned. Banken er gaaet en Del ned, men kun den Del, der er blevet paa- tvunget Ledelsen, fordi Penge i ret vidt Omfang er gaaet ud af den. Men det har ingenlunde været Ledelsens Villie eller Bestræbelse selv at tage Initiativet til paa en forstandig Maade at skære Banken nedad. Ledelsen er blevet grebet af den Ærgerrighed, som er menneskelig forklarlig, at naar man er kommet i Spidsen for en Bank, vil man gerne have, at den skal være stor. Men det er ikke rigtigt i dette Tilfælde. Denne Bank maa skæres ned til et Omfang, der i hvert Fald ikke overstiger Privatbanken og Handelsbanken, til en Bank, der kan gaa med en Aktiekapital paa 50 Millioner eller saa. Men desværre har Landmandsbanken ikke forstaaet dette, ikke bestrebt sig for at arbejde i den Retning. Jeg haaber, at man, da man fra alle Sider i Udvalget og ogsaa fra Regeringens Side har erkendt Rigtigheden af disse Betragtninger, ogsaa vil tage Hensyn dertil, og at Ledelsen af Landmandsbanken herefter vil bestrebe sig for paa en forstandig Maade at skære denne Bank ned til den Størrelse, som denne Bank fornuftigvis kan have. Thi den er alt for stor.

Jeg tror, at denne Nedskæring bedst kunde være gennemført ved en Likvidation. Det hævdede vi allerede i September. Og det maa jeg hævde endnu, at det vilde have været den forsvarligste Løsning, at iværksætte en Likvidation af Landmandsbanken under en bestemt afgrænset Garanti for dem af Bankens Sparere, Indskydere og Kreditorer, som Staten maatte mene at have Forpligtelse eller anden Aarsag til at yde Støtte, og samtidig at oprette et nyt Bankinstitut til Fortsættelse af den sunde Del af Landmandsbankens Forretningsvirksomhed. Det mener jeg vilde have været den rigtige Fremgangsmaade. Men nu er det sikkert blevet meget sværere, end det har været før, og det er ogsaa blevet hævdet i Udvalget, at saaledes er Forholdet.

Der næst maa jeg meget indtrængende henstille, at man overalt, hvor Forpligtelser paahviler en, erkender de Tab, som er lidt. Præferenceaktiekapitalen er tabt, og det er urigtigt, at man slæber den med sig over i den statsgaranterede Bank. Jeg ved ikke, hvad den skal dér. Jeg tror, at Forholdet er det, at Staten har belaant sine Præferenceaktier i Nationalbanken, og det har vel været regnet for et Laan mod Sikkerhed. Her er Beviset for, at disse Aktier er ikke

tilnærmelsesvis det værd, de har været før og det er klart, at Statens paa 40 Mill. Kr. lydende Præferenceaktier i Landmandsbanken kan ikke mere af Nationalbanken betragtes som Sikkerhed for et Laan paa 40 Mill. Kr. eller bare paa 10 Mill. Kr. Hvis det bestandig skal betragtes som et Laan mod Sikkerhed, maa Nationalbanken kræve yderligere Sikkerhed end disse 40 Mill. Kr. Aktiebrev; ellers maa Forholdet gaa over til at blive det, at Staten har faaet en Blankokredit i Nationalbanken paa de 40 Mill. Kr. eller største Parten deraf. Og saaledes maa jo Forholdet være, hvem der end har laant, hvis der ogsaa skulde være andre, der havde laant paa Præferenceaktier af Nationalbanken. Det er ikke muligt at betragte dem som Sikkerhed mere for nogen væsentlig Del af det Beløb, som de lyder paa, og en Bank som Nationalbanken, der naturligvis drives solidt og godt, maa selvfølgelig kræve sine Depoter forhøjet med det Beløb, som Aktierne er faldet med. — efter min Mening med hele deres Beløb, efter alles Mening med den allervæsentligste Del —, hvis det Laan, den har ydet, bestandig skal betragtes som et Laan, for hvilket der er stillet den Sikkerhed.

Men naar Forholdet er det, saa er det klart, at det er umuligt at paastaa, at der stadig er en Præferenceaktiekapital til Stede paa 100 Mill. Kr.; og i alle Tilfælde er det da givet, at den Garantifond paa 30 Mill. Kr., som Nationalbanken stillede, er tabt, hver evig eneste Øre. Det er ikke muligt for noget Menneske at paastaa, at ikke disse Penge er helt og holdent tabt, og Nationalbanken maa derfor tage sit Tab. Det er umuligt andet for en solid Pengevirksomhed end at afskrive disse 30 Mill. Kr. straks. Hvis vi ikke skal ind i Usoliditet og Svindel alle Vegne, saa maa saadanne Tab tages og afskrives, naar de en Gang er lidt. Man kan sige: ja, men, man kan maaske tjene nogle Penge. Ja, det var det, man sagde i Svindelens Tid fra Landmandsbankens Side; det var Hr. Glückstadts Devise: Aah, det gaar nok, vi tjener det en anden Gang. Og man havde saa dejlige Ting, man havde jo levende Forretninger, som man sagde om Vekselerfirmaet Levin; det var en levende Forretning; og deri var dog en Sikkerhed. Det blev man ved med at sige, indtil man havde tabt 17½ Mill. Kr., som det vist var, paa den Forretning — saa døde den. Vi maa dog ikke lade Staten og Nationalbanken være medvirkende ved Ordninger af en lignende Karakter.

Jeg maa betragte det som et skæbnesvangert Skridt, at man gaar hen og stats-